

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри технології в
ресторанному господарстві та
готельної і ресторанної справи

Протокол № 23 від “ 12.06 ” 2018 р.

Зав. кафедри

Р.П. Никифоров

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИ КОНТРОЛЮ В ГАЛУЗІ»
(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник: Горяїнова Ю.А.

доц. кафедри технології в
ресторанному господарстві та
готельної і ресторанної справи,
к.т.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна для студентів спеціальності «Харчові технології»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Лекції, годин	4
Практичні / семінарські, годин	4
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	82
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів комплексу знань з методів контролю в галузі.

Завдання: оволодіння студентами вміннями користуватися органолептичними та інструментальними методами контролю якості продуктів харчування взагалі, а також контролю якості окремих груп харчових продуктів.

Предмет: органолептичні, хімічні, фізико-хімічні та фізичні методи дослідження харчових систем.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Методи органолептичного аналізу.

Тема 2. Умови проведення органолептичного аналізу.

Тема 3. Хімічні методи аналізу.

Тема 4. Фізико-хімічні методи аналізу.

Тема 5. Фізичні методи аналізу

Тема 6. Визначення вмісту сухих речовин, вологи, мінеральних речовин

Тема 7. Визначення вмісту білків, жирів та вуглеводів.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Органолептичні, хімічні, фізико-хімічні методи оцінки якості харчової продукції					
Тема 1. Вступ. Методи органолептичного аналізу.	12	0,5	0,5		11
Тема 2. Умови проведення органолептичного аналізу	13	0,5	0,5		12
Тема 3. Хімічні методи.	12,5	0,5	1		11
Тема 4. Фізико-хімічні методи.	13	0,5	0,5		12
Тема 5. Фізичні методи.	12	0,5	0,5		11
Разом за змістовим модулем 1	62,5	2,5	3		57
Змістовий модуль 2. Контроль окремих показників харчових продуктів					
Тема 6. Визначення вмісту сухих речовин, вологи, мінеральних речовин	13	0,5	0,5		12
Тема 7. Визначення вмісту білків, жирів та вуглеводів	14,5	1	0,5		13
Разом за змістовим модулем 2	27,5	1,5	1		25
Усього годин	90	4	4		82

4. Темі практичних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Якісний аналіз харчових продуктів	0,5
2	Визначення вмісту сухих речовин та вологи в у харчових продуктах	0,5
3	Визначення загальної кількості мінеральних речовин та повареної солі у продуктах харчування.	0,5
4	Визначення кислотності та лужності харчових продуктів.	0,5
5	Визначення якості харчових продуктів люмінесцентним методом	0,5

6	Визначення вмісту вуглеводів, білків, ліпідів в харчових продуктах.	0,5
7	Визначення вмісту спирту у харчових продуктах	0,5
8	Визначення металів в харчових продуктах	0,5
Всього		4

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (обирається за літерами прізвища, ім'я та по батькові) розв'язати завдання контрольної роботи (навчальний посібник для самостійної роботи).

2. Письмово відповісти на питання лабораторних робіт.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Органолептичні, хімічні, фізико-хімічні методи оцінки якості харчової продукції	57	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: методи органолептичного аналізу, умови проведення органолептичного аналізу, хімічні методи, фізико-хімічні методи, фізичні методи.. Джерела: [1-8,10]. 2. Самотестування	Тестування
Змістовий модуль 2. Контроль окремих показників харчових продуктів	25	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: визначення вмісту сухих речовин, вологи, мінеральних речовин, білків, жирів та вуглеводів. Джерела: [1-10] 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання	Тестування, захист індивідуального завдання

7. Результати навчання

1	Знання та розуміння сучасних методів аналізу харчових систем
2	Знання та розуміння хімічних теорій і законів.
3	Знання і розуміння біологічної ролі білків.
4	Знання і розуміння біологічної ролі вуглеводів.
5	Знання і розуміння біологічної ролі ліпідів.
6	Знання залежності властивостей неорганічних та органічних речовин від їхньої будови.
7	Знання властивостей найважливіших класів неорганічних та органічних сполук, особливо тих, що є основними джерелами продуктів харчування.
8	Знання і розуміння основних хімічних та фізико-хімічних методів, що необхідні для контролю якості харчових продуктів.
9	Здатність аналізувати харчовий об'єкт на вміст білків, жирів, вуглеводів, спирту.
10	Здатність аналізувати харчовий об'єкт на вміст вологи, сухих та мінеральних речовин, металів.
11	Здатність до використання отриманих знань з методів контролю в галузі у своїй майбутній практичній діяльності.
12	Вміння пояснювати перетворення неорганічних та органічних речовин, особливо тих, які застосовуються у виробництві продуктів харчування,
13	Самостійно поповнювати, систематизувати отримані знання

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання		100
30	20	50		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Основы аналитической химии: учебник для вузов: в 2 кн. / Ред. Ю.А.Золотов. - М.: Высш. шк., 2004. - ISBN 5-06-004732-6, ISBN 5-06-004735-0.

2. Контроль качества пищевых продуктов / В.Я.Плахотин. - Киев: Урожай, 1988. – 141 с. - ISBN 5-337-00033-0.

3. Методы исследования молока и молочных продуктов : учебник для студ. вузов / Г.Н.Крусь, А.М.Шалыгина, З.В.Волокитина; Ред. А.М.Шалыгина. - М.: Колос, 2004. – 368 с.: ил. - Библиогр.: с.362. - ISBN 5-10-003440-8.

4. Ловачева Г.Н. Стандартизация и контроль качества продукции / А.И. Мглинец, Н.Р. Успенская. – М.: Экономика. 1990. – 239 с.

5. Парамонова, Т.Н. Экспресс-методы оценки качества продовольственных товаров / Т.Н. Парамонова. – М.: Экономика, 1988. – 111 с.

6. Санитарно-гигиенические методы исследования пищевых продуктов и воды / Под ред. Г.С.Яцулы. – К.: Здоров'я, 1991. – 286с.

7. Жуков Є.В. Методи контролю харчових виробництв. Практикум для лабораторних занять / Є.В. Жуков. – Полтава: ПКІ, 2001. – 85 с.

8. Исследование продовольственных товаров / Л.А.Боровикова, А.И.Гримм, А.Л. Дорофеев и др. – М.: Экономика, 1980. – 336 с.

9. Антипова Л.В. Методы исследования мяса и мясных продуктов / И.А. Глотова, И.А.Рогов. – М.: КолосС, 2004.–571 с. –ISBN 5-9532-0187-7.

10. Контроль качества продукции физико-химическими методами. 4. Вино и виноматериалы / В.В.Ашапкин, Л.И.Кугуева, М.Г.Захарова и др. – М.: ДеЛи принт, 2005. – 124 с. – ISBN 5-94343-082-2.

Допоміжна

1.Введение в технологии продуктов питания. Лабораторный практикум / Г.М. Мелькина, О.М. Антошина, Л.А. Сапронова и др. – М.: КолосС, 2005. – 248 с. – ISBN 5-9532-0343-8.

2.Мугинова, С.В. Методические указания к курсу аналитической химии / С.В. Мугинова. – М.: МГУ, 2008. – 124 с.

3.Методы исследования свойств сырья и продуктов питания: учебное пособие / Т.В. Подлегаева, А.Ю. Просеков. - Кемерово: КТИПП, 2004.- 101 с.

4.Физические методы исследования материалов: учеб. пособие для вузов / А. А. Шубин, Ю. Б. Высоцкий, В. Г. Погребняк, О. А. Горбань. – Донецк: ДонГУЭТ, 2004. - 240 с.

5.Фомин Г.С. Вода. Контроль химической, бактериальной и радиационной безопасности по международным стандартам / Г.С. Фомин. – М.: Протектор, 1995. – 624 с.

6. Хавезов И. Атомно-абсорбционный анализ / Д. Цалев. – Л.: Химия, 1983. – 139 с.

7. Аналитическая атомно-абсорбционная спектроскопия: учебное пособие / А.С. Алемасова, А.Н. Рокун, И.А. Шевчук. – Севастополь: Вебер, 2003. – 327 с.

Інформаційні ресурси

1. Методи контролю якості харчової продукції : навч. посіб. / О.І. Черевко, Л.М.Крайнюк, Л.О. Касілова, Л.Р. Димитрієвич, Ж.А. Крутовий, Л.Г. Зіборова. –Х.:ХДУХТ, 2005. 230с. ISBN 966-7885-77-1. Режим доступу: <http://libhduht.kh.ua/index.files/Page1823.htm>

2. Базарнова Ю.Г. Методы исследования сырья и готовой продукции: Учеб.-метод. пособие. СПб.: НИУ ИТМО; ИХиБТ, 2013. 76 с. Режим доступу: <http://books.ifmo.ru/file/pdf/1385.pdf>

3. ДСТУ 2661:2010. Молоко коров'яче питне. Режим доступу: http://ukrapk.com/gosts/milk/dsty_26612010_moloko_korovyache_pitne.html

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

_____ Р.П. Никифоров

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Органолептичні, хімічні та фізико-хімічні методи оцінки якості харчової продукції	2,5	Жовтень 2018 року	3	Жовтень 2018 року	57	Листопад-грудень 2018 року	10.01.2019 р.
2	Змістовий модуль 2. Контроль окремих показників харчових продуктів	1,5		1		25		Листопад-грудень 2018 року
3	Індивідуальне завдання							12.01.2019 р.